

ใคร Vote ให้ใคร? ศึกชิงผู้ว่ากรุงเทพมหานคร ปี 2565

พาชิตชนัด ศิริพานิช¹ และ เตือนเพ็ญ ธีรวรรณวิวัฒน์²

การเลือกตั้งเป็นช่องทางที่สำคัญในการที่ประชาชนจะเข้าไปมีอิทธิพลต่อนโยบายสาธารณะ ซึ่งถือได้ว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการมีส่วนร่วมทางการเมือง (Wolfinger and Rosenstone, 1980) การเลือกตั้งไม่ว่าในระดับประเทศหรือระดับท้องถิ่นก็ตาม นอกจากประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งแล้ว ยังมีกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่สำคัญอีก 2 กลุ่ม คือ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง และหน่วยงานที่จัดการเลือกตั้ง แต่กลุ่มประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งถือว่ามีค่ามาก เพราะผลของการเลือกตั้งจะออกมาเช่นใด ผู้สมัครคนใดชนะการเลือกตั้งก็ขึ้นอยู่กับทางเลือกของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มนี้ อย่างไรก็ตามมีประเด็นปัญหามากมายที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง อาทิเช่น แหล่งและวิธีการหาข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัคร รวมทั้งลักษณะของข้อมูลที่มี (เช่นเป็นแบบ fully หรือ แบบ shortcut หรือแบบอื่น ๆ) ประเด็นเหล่านี้ส่งผลต่อการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงอย่างไร (Banerjee and Others, 2011; Ryan, 2010; Bartels, 1996) การมีหรือไม่มีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งและตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งเกี่ยวข้องกับการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งหรือไม่ (Crowder-Meyer and Gadarian, 2020; McMurray, 2015; Matsusaka, 1995) การเลือกผู้สมัครเป็น rational choice หรือไม่ อะไรเป็นแรงจูงใจในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และเหตุใดจึงเลือกผู้สมัครคนนั้นคนนี้ (Lovner and Barilla, 2006; Ebeid and Rodden, 2006) สิ่งเหล่านี้เป็นคำถามที่ซับซ้อนและยังไม่มีคำตอบที่ชัดเจน แต่ทั้งหมดนี้อยู่บนพื้นฐานของคำถามง่ายๆว่า “ใคร Vote ให้ใคร?”

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น การศึกษานี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแบบแผนการเลือกผู้สมัครผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในปี 2565 ของผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่มีลักษณะทางประชากร สังคม และเศรษฐกิจแตกต่างกัน โดยใช้ข้อมูลจากการสำรวจตัวอย่าง (sample survey) ของนิด้าโพล ผลการศึกษานี้จะเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่จะทำให้เราทราบว่า “ใคร Vote ให้ใคร?” หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือผู้ที่ตั้งใจจะไปลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่ละคน เป็นประชาชนชาว กทม. กลุ่มใด มีอายุ เพศ การศึกษา รายได้ และอาชีพเป็นอย่างไร คำตอบของคำถามนี้เป็นทั้งผลลัพธ์ปลายทางที่สะท้อนให้เห็นถึงผลของยุทธศาสตร์/กลยุทธ์และวิธีการหาเสียงของผู้สมัครชิงตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการศึกษาในเชิงวิชาการในประเด็นปัญหาต่างๆที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย

^{1, 2} รองศาสตราจารย์ คณะสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)

1. ระเบียบวิธีศึกษา

การรับทราบลักษณะส่วนบุคคลของผู้ที่ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง เพื่อทราบว่ “ใคร Vote ให้ใคร” จำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากการสำรวจตัวอย่าง (Sample Survey) การศึกษานี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งได้มาจากการสำรวจของศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โดยข้อมูลหลักที่ใช้ ได้แก่ ข้อมูลจากการสำรวจตัวอย่างขนาด 2,500 คน เรื่อง “22 พ.ค. 2565 คนกรุงเทพฯ เลือกใครเป็นผู้ว่าฯ กทม.” (https://nidapoll.nida.ac.th/survey_detail?survey_id=573 ค้นเมื่อ 25 พฤษภาคม 2565) ซึ่งดำเนินการสำรวจระหว่างวันที่ 18 – 21 พฤษภาคม 2565 (เผยแพร่ผลการสำรวจวันที่ 22 พฤษภาคม 2565 หลังเวลา 17.00 น.)

ในการสำรวจครั้งนี้ นิด้าโพลใช้แผนการเลือกตัวอย่างสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากตัวอย่างหลัก (Master Sample) ของศูนย์ โดยพิจารณาขนาดตัวอย่าง (n) ที่ทำให้ความคลาดเคลื่อน (e) ของการประมาณค่าสัดส่วนประชากร (p) ด้วยสัดส่วนตัวอย่าง (\hat{p}) มีค่าไม่เกิน 0.02 ด้วยความเชื่อมั่น 95%

ในการเลือกตั้งนั้น สิ่งที่ใช้ในการพิจารณาคือสัดส่วนหรือร้อยละ ดังนั้น การนำเสนอและการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษานี้ จึงขอแนะนำเสนอในรูปร้อยละ ประกอบกับการใช้การทดสอบ Z – Test และ Chi-square Test สำหรับทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับสัดส่วนตามความเหมาะสม กล่าวคือ ใช้การทดสอบ Z – Test สำหรับทดสอบสัดส่วนประชากร 1 ประชากรเพื่อเปรียบเทียบสัดส่วนตัวอย่าง (\hat{p}) กับสัดส่วนที่ได้จากผลการลงคะแนนเสียงจริง (p) และสำหรับทดสอบสัดส่วนประชากร 2 ประชากรเพื่อเปรียบเทียบระหว่างสัดส่วนตัวอย่างของคุณลักษณะ 2 อย่าง เช่น สัดส่วนของผู้หญิง (\hat{p}_F) และผู้ชาย (\hat{p}_M) ที่เลือกผู้สมัครคนหนึ่ง และใช้การทดสอบ Chi-square Test สำหรับทดสอบสัดส่วนประชากรมากกว่า 1 ประชากร

2. ผลการศึกษา

ข้อมูลจากผลการสำรวจตัวอย่างจำนวน 2,500 คน เรื่อง “22 พ.ค. 2565 คนกรุงเทพฯ เลือกใครเป็นผู้ว่าฯ กทม.” (https://nidapoll.nida.ac.th/survey_detail?survey_id=573 ค้นเมื่อ 25 พฤษภาคม 2565) พบว่า ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยประชาชนอายุ 18 – 93 ปี (ค่าเฉลี่ยของอายุ = 46.67 ปีและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 16.34 ปี) จากทั้ง 50 เขตของกรุงเทพมหานคร โดยร้อยละ 45.44 เป็นผู้ชาย และร้อยละ 54.56 เป็นผู้หญิง นอกจากนี้ ตัวอย่างยังครอบคลุมทุกกลุ่มอาชีพ ระดับรายได้ และอื่น ๆ

ผลการสำรวจของนิด้าโพลดังกล่าว พบว่า ผู้สมัครที่ได้คะแนนสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ (1) ดร.ชัชชาติ สิทธิพันธุ์ ผู้สมัครอิสระ (2) พล.ต.อ.อัศวิน ขวัญเมือง (3) ดร.สุชัยวีร์ สุวรรณสวัสดิ์ (4) ดร.วิโรจน์ ลักษณะอดิสร และ (5) นายสกลธี ภัททิยกุล ซึ่งตรงกับผลการเลือกตั้งผู้ว่าฯ กทม. เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2565 กล่าวคือ ลำดับที่ 1 ได้ผลเหมือนกันทั้งตัวบุคคลและคะแนนที่ได้รับเสียงสนับสนุนก็มีค่าใกล้เคียงกัน และรายชื่อของลำดับที่ 2 ถึงลำดับที่ 5 ก็เป็นชุดเดียวกัน นอกจากนี้ ผลการสำรวจของนิด้าโพลยังพบว่า สัดส่วนของคะแนนสนับสนุนสำหรับผู้สมัคร 5 คนนี้แตกต่างจากผู้สมัครคนอื่น ๆ อยู่พอสมควร ซึ่งตรงกับผลการเลือกตั้งผู้ว่าฯ กทม. กล่าวคือ ในการเลือกตั้งจริง ผู้สมัคร 5 คนดังกล่าวเป็นผู้ที่ได้คะแนนเสียงสนับสนุนมากกว่า 200,000 คะแนน ส่วนผู้สมัครลำดับรองลงไปอื่น ๆ ได้คะแนนเสียงสนับสนุนไม่เกิน 100,000 คน (www.thaipost.net/hi-light/146948/ ค้นเมื่อ 25 พฤษภาคม 2565) ดังนั้น การนำเสนอผลการศึกษาในครั้งนี้ จะนำเสนอเฉพาะที่เกี่ยวกับผู้สมัครผู้ว่าฯ กทม. 5 คนดังกล่าวนี้เท่านั้น

2.1 ผลการศึกษาในภาพรวม

ในการเลือกตั้งผู้ว่าฯ กทม. เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2565 ที่ผ่านมามีผู้ไปใช้สิทธิ์ 2,673,696 คนจากผู้มีสิทธิ์ทั้งหมด 4,402,948 คนคิดเป็นร้อยละ 60.73 (<https://workpointtoday.com/wptodaybkk2022-5/> ค้นเมื่อ 25 พฤษภาคม 2565) และผู้ที่ได้รับเสียงสนับสนุนสูงสุด คือ ดร.ชัชชาติ สิทธิพันธุ์ ผู้สมัครอิสระ ได้เสียงสนับสนุนถึง 1,386,215 เสียง/คน คิดเป็นร้อยละ 51.85 เมื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจของนิด้าโพลแล้ว พบว่า ผลการสำรวจของ

นิต้าโพลมีค่าต่ำกว่าผลการเลือกตั้งจริงอยู่ร้อยละ 1.13 (ดูตารางที่ 1) แต่ความแตกต่างดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($Z = -1.127$ และ $p - Value = 0.13$) ในทำนองเดียวกัน ผลการสำรวจของนิต้าโพลสำหรับ ดร.สุชัยวีร์ สุวรรณสวัสดิ์ และ ดร.วิโรจน์ ลักษณะอดิศร กับผลการเลือกตั้งจริงแม้ต่างกันอยู่บ้างแต่ความแตกต่างก็ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($Z = 1.419, 1.334$ และ $p - Value = 0.078, 0.091$ ตามลำดับ)

อย่างไรก็ตาม ผลการสำรวจของนิต้าโพลสำหรับ พล.ต.อ.อัศวิน ขวัญเมือง และนายสกลธี ภัททิยกุล พบว่า สัดส่วนคะแนนเสียงของผู้สมัครทั้ง 2 คนที่ได้รับจากประชาชนในการเลือกตั้งจริง มีความแตกต่างจากผลโพลของนิต้าโพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงมาก ($Z = 5.162, -3.246$ และ $p - Value = 0.000, 0.001$ ตามลำดับ) นอกจากนี้ ยังพบว่าลำดับที่ของ พล.ต.อ.อัศวิน ขวัญเมือง คลาดเคลื่อนไปพอสมควร ดังรายละเอียดแสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ร้อยละของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง จำแนกตามผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่า กทม. 5 คนแรกที่ได้มีค่าสูงสุด จากผลการเลือกตั้งจริงเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2522 และจากผลการสำรวจของนิต้าโพล พร้อมทั้งค่าสถิติ Z และค่าพี (p-Value) สำหรับการทดสอบ Z – Test

ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่า กทม.	ผลการเลือกตั้ง ¹ (22 พ.ค. 2565)	ผลการสำรวจ โดยนิต้าโพล	ค่าสถิติ Z (Z Statistic)	ค่าพี (p – Value)
ดร.ชัชชาติ (อิสระ)	51.85	50.72	-1.127	0.130
พล.ต.อ.อัศวิน (อิสระ)	8.03	10.84	5.162	0.000**
ดร.สุชัยวีร์ (พรรคประชาธิปัตย์)	9.53	10.36	1.419	0.078
ดร.วิโรจน์ (พรรคก้าวไกล)	9.50	10.28	1.334	0.091
นายสกลธี (อิสระ)	8.62	6.80	-3.246	0.001**

¹ที่มา: <https://www.thaipost.net/hi-light/146948/> ค้นเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2565

หมายเหตุ ** หมายถึง ความแตกต่างของสัดส่วนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 1%

2.2 ผลการศึกษาจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล

ข้อมูลจากการสำรวจ แม้จะเป็นเพียงข้อมูลจากตัวอย่างสุ่ม แต่ก็มิใช่ข้อดีในแง่ที่ว่า เป็นข้อมูลที่ทราบลักษณะส่วนบุคคลของผู้ใช้สิทธิ์เลือกตั้ง โดยผลการเลือกตั้งที่ประกาศเป็นทางการไม่สามารถให้รายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของประชาชนที่ลงคะแนนเลือกผู้สมัครแต่ละคนได้ด้วยเหตุผลหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านที่เกี่ยวข้องกับการซื้อสิทธิ์ขายเสียง ในกรณีที่ใช้ผลการสำรวจของนิต้าโพลนี้ จะช่วยให้เห็นรายละเอียดว่า ผู้สมัครผู้ว่ากรุงเทพมหานคร ที่ได้คะแนนสูงสุด 5 อันดับแรกนั้น “ใคร Vote ให้ใคร?” หรือผู้สมัครคนใด ได้คะแนนเสียงจากประชาชนกลุ่มใดมาก-น้อยกว่ากัน

2.3 ผลการศึกษาจำแนกตามอายุ

เมื่อพิจารณาผลการสำรวจของนิต้าโพลจำแนกตามอายุ พบว่า ดร.ชัชชาติ สิทธิพันธุ์ ผู้ได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นอันดับที่ 1 มีสัดส่วนสูงมากทุกช่วงอายุ โดยเฉพาะในกลุ่มประชาชนที่มีอายุไม่เกิน 35 ปี พบว่า มีมากกว่าร้อยละ 60 ที่สนับสนุน ดร.ชัชชาติ ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 2 แม้ว่าสัดส่วนดังกล่าวนี้ จะมีแนวโน้มลดลงตามช่วงอายุที่เพิ่มขึ้น แต่ก็ยังนับว่ามีสัดส่วนของผู้สนับสนุนมากกว่าผู้สมัครคนอื่น ๆ อย่างมาก โดยอายุเฉลี่ยของผู้สนับสนุน ดร.ชัชชาติ เท่ากับ 44.29 ปี ในทำนองเดียวกัน สัดส่วนของผู้สนับสนุน ดร.วิโรจน์ ลักษณะอดิศร ก็ลดลงตามอายุที่เพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน ดังเห็นได้ชัดเจนในแผนภูมิที่ 1 โดยสัดส่วนของประชาชนในกลุ่มอายุไม่เกิน 35 ปีที่

สนับสนุน ดร.วิโรจน์ แม้ว่าจะมีสัดส่วนเป็นอันดับสองที่ไม่มากเท่าของ ดร.ชัชชาติ แต่เมื่อเทียบกับผู้สมัครคนอื่น ๆ แล้ว เห็นได้ชัดเจนว่า ดร.วิโรจน์ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มผู้มีอายุน้อย (ไม่เกิน 35 ปี) โดยอายุเฉลี่ยของผู้ให้การสนับสนุน ดร.วิโรจน์ มีค่าเท่ากับ 38.23 ปี

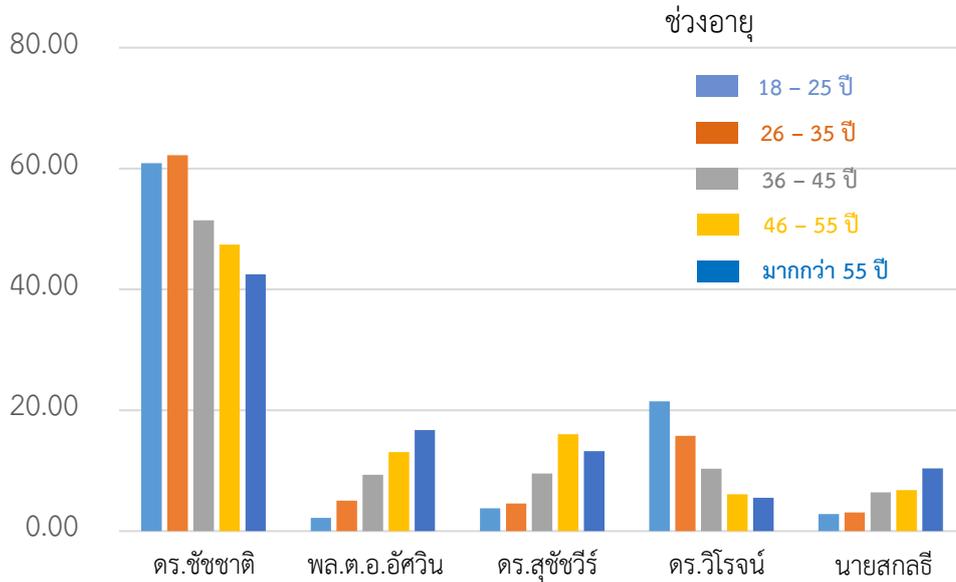
ในทางกลับกัน พบว่า สัดส่วนของประชาชนที่สนับสนุน พล.ต.อ.อัศวิน ขวัญเมือง และนายสกลธี ภัททิยกุล เพิ่มขึ้นตามช่วงอายุที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่ ประชาชนที่สนับสนุน ดร.สุชัชวีร์ สุวรรณสวัสดิ์ ก็เพิ่มขึ้นตามช่วงอายุที่เพิ่มขึ้น จนถึงอายุไม่เกิน 55 ปี แล้วสัดส่วนของประชาชนผู้มีอายุมากกว่า 55 ปีที่สนับสนุน ดร.สุชัชวีร์ ก็ลดลงเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับผู้มีอายุ 46 – 55 ปี อายุเฉลี่ยของผู้สนับสนุนผู้สมัคร 3 คนนี้เท่ากับ 54.36 ปี 53.81 ปี และ 53.06 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ร้อยละของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในแต่ละช่วงอายุ จำแนกตามผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าฯ กทม. 5 คนแรกที่ได้มีค่าสูงสุด จากผลการสำรวจของนิด้าโพล พร้อมทั้งค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอายุ

ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผู้ว่าฯ กทม.	ช่วงอายุ (ปี)					รวม	ค่าเฉลี่ย ของอายุ	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
	18 – 25	26 – 35	36 – 45	46 – 55	> 55			
ดร.ชัชชาติ	60.88	62.20	51.45	47.40	42.48	50.72**	44.29	(16.27)
พล.ต.อ.อัศวิน	2.21	5.02	9.30	13.09	16.71	10.84**	54.36	(13.95)
ดร.สุชัชวีร์	3.79	4.55	9.50	16.03	13.25	10.36**	53.06	(14.79)
ดร.วิโรจน์	21.45	15.79	10.33	6.09	5.49	10.28**	38.23	(15.44)
นายสกลธี	2.84	3.11	6.40	6.77	10.38	6.80**	53.81	(15.03)
อื่น ๆ	8.83	9.33	13.02	10.61	11.69	11.00	47.49	(15.15)
รวม	12.68	16.72	19.36	17.72	33.52	100.00	46.67	(16.34)

หมายเหตุ ** หมายถึง ความแตกต่างของสัดส่วนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 1%

(ค่าสถิติไคกำลังสองมีค่ามากกว่า 33 และค่าพีมีค่าน้อยกว่า 0.000 ทุกกรณี)

ภาพที่ 1 ร้อยละของประชาชนในช่วงอายุต่าง ๆ จำแนกตามผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่า กทม. 5 คนแรกที่ได้มีค่าสูงสุด จากผลการสำรวจของนิด้าโพล

2.4 ผลการศึกษาจำแนกตามเพศ

ผลการสำรวจของนิด้าโพล พบว่า ดร. ชัชชาติ สิทธิพันธุ์ และดร. วิโรจน์ ลักขณาอดิศร ได้รับการสนับสนุนจากผู้ชายในสัดส่วนที่สูงกว่าผู้หญิง ในทางกลับกัน พบว่า พล.ต.อ. อัศวิน ขวัญเมือง ดร. สุชัชวีร์ สุวรรณสวัสดิ์ และนาย สกสิทธิ์ ภัททียกุล ได้รับการสนับสนุนจากผู้หญิงในสัดส่วนที่สูงกว่าผู้ชาย อย่างไรก็ตาม พบว่า ความแตกต่างของสัดส่วนดังกล่าว ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้ชายที่สนับสนุน ดร. ชัชชาติ มีสัดส่วนสูงกว่าผู้หญิงอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 5% (Z Statistic = 1.827 และ p -Value = 0.034) รายละเอียดแสดงไว้ในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ร้อยละของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งชาย/หญิง และประชาชนในแต่ละระดับการศึกษา จำแนกตามผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าฯ กทม. 5 คนแรกที่ได้มีค่าสูงสุด จากผลการสำรวจของนิด้าโพล

สมัครรับเลือกตั้ง	เพศ		ระดับการศึกษา			รวม
	ชาย	หญิง	< ป.ตรี	ป.ตรี	> ป.ตรี	
ผู้ว่าฯ กทม.						
ดร.ชัชชาติ	53.52	48.39*	46.89	55.26	48.01	50.72**
พล.ต.อ.อัศวิน	9.33	12.10	13.71	9.27	5.78	10.84**
ดร.สุชัยวีร์	9.15	11.36	10.15	9.63	13.72	10.36
ดร.วิโรจน์	12.06	8.80	11.70	9.36	8.66	10.28
นายสกลธี	5.37	7.99	5.48	7.22	10.47	6.80*
อื่น ๆ	10.56	11.36	12.07	9.27	13.36	11.00
รวม	45.44	54.56	43.76	44.88	11.08	100.00

หมายเหตุ * หมายถึง ความแตกต่างของสัดส่วนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 5% และ

** หมายถึง ความแตกต่างของสัดส่วนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 1%

2.5 ผลการศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษา

ในด้านการศึกษาของผู้มีสิทธิ์ลงคะแนนเลือกตั้งผู้ว่าฯ กทม. ขอพิจารณาโดยแบ่งระดับการศึกษาออกเป็น 3 ระดับคือ ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ผลการสำรวจของนิด้าโพล แสดงไว้ในตารางที่ 3 ซึ่งเห็นได้ว่า สัดส่วนของผู้สำเร็จการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีสนับสนุน พล.ต.อ.อัศวิน ขวัญเมือง และ ดร.วิโรจน์ ลักษณะอดีต มากกว่าระดับการศึกษาอื่น โดยสัดส่วนดังกล่าวของผู้สมัครทั้ง 2 คนนี้ มีค่าลดลงเมื่อมีระดับการศึกษาสูงขึ้นเมื่อทดสอบ ความแตกต่างของสัดส่วนดังกล่าวโดยใช้การทดสอบไคกำลังสอง พบว่า สัดส่วนของผู้สำเร็จการศึกษาระดับต่าง ๆ ที่สนับสนุน พล.ต.อ.อัศวิน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูง ($\chi^2 = 19.56$ และ p-Value = 0.000) แต่ความแตกต่างของสัดส่วนดังกล่าวสำหรับ ดร.วิโรจน์ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สัดส่วนของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสนับสนุน ดร.ชัชชาติ สิทธิพันธุ์ เป็นสัดส่วนสูงกว่าระดับการศึกษาอื่น กล่าวคือ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีร้อยละ 55.26 สนับสนุน ดร.ชัชชาติ และผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาต่ำกว่าตรี และสูงกว่าปริญญาตรีมีร้อยละ 46.89 และ 48.01 ตามลำดับ ในกรณีนี้ เมื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้การทดสอบไคกำลังสอง พบว่า สัดส่วนของผู้สำเร็จการศึกษาระดับต่าง ๆ ที่สนับสนุน ดร.ชัชชาติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูง ($\chi^2 = 16.47$ และ p-Value = 0.000)

ในกรณีของ ดร.สุชัยวีร์ สุวรรณสวัสดิ์ และนายสกลธี ภัททิยกุล พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีสนับสนุนผู้สมัครทั้ง 2 คนนี้ในสัดส่วนที่สูงกว่าระดับการศึกษาอื่น โดยสัดส่วนดังกล่าวของผู้สมัครทั้ง 2 คนนี้ มีค่าเพิ่มขึ้นเมื่อมีระดับการศึกษาสูงขึ้น และเมื่อทดสอบ ความแตกต่างของสัดส่วนดังกล่าวโดยใช้การทดสอบไคกำลังสอง พบว่า ความแตกต่างระหว่างสัดส่วนของผู้สำเร็จการศึกษาระดับต่าง ๆ ที่สนับสนุน ดร.สุชัยวีร์ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ความแตกต่างของสัดส่วนดังกล่าวสำหรับ นายสกลธี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 5% ($\chi^2 = 9.16$ และ p-Value = 0.010)

2.6 ผลการศึกษาจำแนกตามระดับรายได้

เมื่อพิจารณาสัดส่วนของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในแต่ละระดับรายได้ พบว่า สัดส่วนของผู้มีรายได้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูง (10,001 – 30,000 และ 30,001 – 50,000 บาท/เดือน) ส่วนมาก (ร้อยละ 54.57 และ 55.17 ตามลำดับ) สนับสนุน ดร. ชัชชาติ สิทธิพันธุ์ และผู้มีรายได้ระดับอื่นที่สนับสนุน ดร. ชัชชาติ มีร้อยละ 43 – 46 ซึ่งยังนับว่าเป็นสัดส่วนที่สูงมากเมื่อเทียบกับสัดส่วนที่สนับสนุนผู้สมัครคนอื่น ๆ และเมื่อทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับสัดส่วนของคะแนนสนับสนุนที่ ดร. ชัชชาติ ได้รับจากผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งที่มีรายได้ระดับต่าง ๆ แล้ว พบว่า สัดส่วนดังกล่าว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูง ($\chi^2 = 20.20$ และ p-Value = 0.000)

ในกลุ่มผู้มีรายได้ระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูงนี้ พบว่า ร้อยละ 11.19 ของผู้มีรายได้ปานกลาง (10,001 – 30,000 บาท/เดือน) สนับสนุน ดร. วิโรจน์ ลักษณะอดิสร มากเป็นอันดับ 2 รองจาก ดร. ชัชชาติ และร้อยละ 10.34 ของผู้มีรายได้ค่อนข้างสูง (30,001 – 50,000 บาท/เดือน) สนับสนุน ดร. สุชัยวีร์ สุวรรณสวัสดิ์ มากเป็นอันดับ 2 รองจาก ดร. ชัชชาติ นอกจากนี้ยังพบว่า ร้อยละ 14.57 ของผู้มีรายได้สูง (มากกว่า 50,000 บาท/เดือน) สนับสนุน ดร. สุชัยวีร์ นับว่ามากเป็นอันดับ 2 รองจาก ดร. ชัชชาติ ด้วยเช่นกัน ดังรายละเอียดแสดงไว้ในตารางที่ 4 อย่างไรก็ตาม จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ความแตกต่างของสัดส่วนของคะแนนสนับสนุนที่ ดร. วิโรจน์ และ ดร. สุชัยวีร์ แต่ละคนได้รับจากผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งที่มีรายได้ระดับต่าง ๆ ดังกล่าว ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi^2 = 3.37, 6.18$ และ p-Value = 0.498, 0.189 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4 ร้อยละของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในแต่ละกลุ่มรายได้ จำแนกตามผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าฯ กทม. 5 คนแรกที่ได้มีค่าสูงสุด จากผลการสำรวจของนิด้าโพล

ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผู้ว่าฯ กทม.	ระดับรายได้ (บาท/เดือน)					รวม
	ไม่มีรายได้	≤ 10,000	10,001 – 30,000	30,001 – 50,000	> 50,000	
ดร. ชัชชาติ	45.49	43.18	54.57	55.17	45.70	50.72**
พล.ต.อ. อัศวิน	14.48	19.70	8.83	8.91	8.61	10.84**
ดร. สุชัยวีร์	11.23	9.85	8.72	10.34	14.57	10.36
ดร. วิโรจน์	9.90	9.85	11.19	7.76	9.93	10.28
นายสกลธี	7.68	2.27	6.67	6.61	9.27	6.80
อื่น ๆ	11.23	15.15	10.01	11.21	11.92	11.00
รวม	27.08	5.28	37.16	13.92	6.04	100.00

หมายเหตุ ** หมายถึง ความแตกต่างของสัดส่วนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 1%

ในส่วนของ พล.ต.อ. อัศวิน ขวัญเมือง พบว่า ร้อยละ 19.70 ของผู้มีรายได้ต่ำ (ไม่เกิน 10,000 บาท/เดือน) และร้อยละ 14.48 ของผู้ไม่มีรายได้ ลงคะแนนเสียงสนับสนุน พล.ต.อ. อัศวิน มากเป็นอันดับ 2 รองจาก ดร. ชัชชาติ เมื่อพิจารณาสัดส่วนของคะแนนสนับสนุนที่ พล.ต.อ. อัศวิน ได้รับจากผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งที่มีรายได้ระดับต่าง ๆ แล้ว พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูง ($\chi^2 = 25.05$ และ p-Value = 0.000)

เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งที่มีรายได้ระดับต่าง ๆ พบว่า ผู้มีรายได้สูง (มากกว่า 50,000 บาท/เดือน) มีสัดส่วนที่สนับสนุนนายสกลธี ภัททิยกุล มากกว่ากลุ่มระดับรายได้อื่น แต่สัดส่วนดังกล่าวก็ยังไม่เกินร้อยละ 10 (ดูตารางที่ 4) และความแตกต่างของสัดส่วนของคะแนนสนับสนุนที่นายสกลธี ได้รับจากผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งที่มีรายได้ระดับต่าง ๆ ดังกล่าว พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi^2 = 6.50$ และ p-Value = 0.165)

2.7 ผลการศึกษาจำแนกตามอาชีพ

ผลการศึกษาเห็นได้ชัดเจนประการหนึ่ง คือ นักเรียน/นักศึกษามีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 62.72 และ 22.49 ที่สนับสนุน ดร.ชัชชาติ สิทธิพันธุ์ และ ดร.วิโรจน์ ลักษณะอดิสร เป็นอันดับ 1 และ 2 ตามลำดับ และผู้สมัครผู้ว่าฯ กทม. คนอื่น ๆ แต่ละคน ได้เสียงสนับสนุนจากนักเรียน/นักศึกษาไม่ถึงร้อยละ 5 โดยมีรายละเอียดได้ในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ร้อยละของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในแต่ละกลุ่มอาชีพ จำแนกตามผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าฯ กทม. 5 คนแรกที่ได้มีค่าสูงสุด จากผลการสำรวจของนิด้าโพล

ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าฯ กทม.	อาชีพ						รวม
	ราชการ/รัฐวิสาหกิจ	พนักงานเอกชน	ส่วนตัว/อิสระ	แรงงาน/เกษตร	แม่บ้าน/ว่างงาน/เกษียณ	นักเรียน/นักศึกษา	
ดร.ชัชชาติ	52.66	58.53	50.32	48.31	40.03	62.72	50.72**
พล.ต.อ.อัศวิน	7.98	6.50	10.00	16.85	17.45	2.37	10.84**
ดร.สุชัยวีร์	9.04	9.10	10.81	7.30	14.17	3.55	10.36**
ดร.วิโรจน์	6.91	11.42	10.81	12.92	5.61	22.49	10.28**
นายสกลธี	5.32	4.48	7.74	5.06	10.90	1.18	6.80**
อื่น ๆ	18.09	9.97	10.32	9.55	11.84	7.69	11.00
รวม	7.52	27.68	24.80	7.12	25.68	6.76	100.00

หมายเหตุ ** หมายถึง ความแตกต่างของสัดส่วนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 1%

แม้ว่าสัดส่วนของผู้ที่สนับสนุน ดร.ชัชชาติ มีค่าสูงมากทุกกลุ่มอาชีพ แต่มีกลุ่มที่น่าสนใจ คือ กลุ่มแม่บ้าน พ่อบ้าน คนว่างงาน และเกษียณอายุการทำงาน มีร้อยละ 40.03 ที่สนับสนุน ดร.ชัชชาติ แม้จะมีค่าสูง แต่ก็นับเป็นสัดส่วนที่ต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับกลุ่มอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มหญิง/ชาย กลุ่มอายุ กลุ่มระดับการศึกษา กลุ่มรายได้ หรือกลุ่มอาชีพอื่น ๆ ในทางกลับกัน ในบรรดากลุ่มต่าง ๆ ที่สนับสนุน นายสกลธี ภัททิยกุล กลุ่มอาชีพนี้มีมากถึงร้อยละ 10.90 ซึ่งนับว่าสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ ทุกกลุ่ม

ในส่วนของที่เกี่ยวกับ พล.ต.อ.อัศวิน ขวัญเมือง พบว่า ร้อยละ 16.85 และ 17.45 ของกลุ่มแรงงาน/เกษตร และกลุ่มแม่บ้าน/ว่างงาน/เกษียณ ตามลำดับ สนับสนุน พล.ต.อ.อัศวิน นับเป็นสัดส่วนสูงเป็นอันดับ 2 รองจาก ดร.ชัชชาติ เมื่อทดสอบสมมุติฐานเพื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ที่ผู้สมัครแต่ละคนได้รับการสนับสนุน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับสูงทุกกรณี ($\chi^2 > 22$ และ p-Value > 0.001)

3. สรุปและอภิปรายผล

การศึกษานี้ใช้ข้อมูลตัวอย่างของผู้มีสิทธิ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ขนาด 2,500 คน ซึ่งสุ่มมาจากตัวอย่างหลัก (Master Sample) ของศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ผลการศึกษาในภาพรวม พบว่า ผลการสำรวจของนิด้าโพลค่อนข้างใกล้เคียงกับผลการเลือกตั้งผู้ว่าฯ กทม. เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2565 ทั้งในด้านผู้สมัคร 5 คนแรกที่ได้รับการสนับสนุนสูงสุด และสัดส่วน (ร้อยละ) ของคะแนนที่แต่ละคนได้รับ

ผลของการศึกษาสำหรับผู้สมัคร 5 คนที่แรกที่ได้รับคะแนนสนับสนุนสูงสุด สรุปเป็นรายบุคคลได้ ดังนี้

ดร.ชัชชาติ สิทธิพันธุ์ ได้รับคะแนนเสียงสนับสนุนสูงมาจากทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มหญิง/ชาย กลุ่มอายุ กลุ่มระดับการศึกษา กลุ่มรายได้ หรือกลุ่มอาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มอายุไม่เกิน 35 ปี และกลุ่มนักเรียน/นักศึกษา มีมากกว่าร้อยละ 60 ที่สนับสนุน ดร.ชัชชาติ ในทางตรงกันข้าม กลุ่มผู้มีอายุมากกว่า 55 ปี และกลุ่มแม่บ้าน/ว่างงาน/เกษียณ มีน้อยกว่าร้อยละ 45 ที่สนับสนุน ดร.ชัชชาติ

พล.ต.อ.อัศวิน ขวัญเมือง ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มต่าง ๆ อยู่ระหว่างร้อยละ 2 – 20 โดยประมาณ กลุ่มที่สนับสนุนมากกว่าร้อยละ 15 มี 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มอายุมากกว่า 55 ปี กลุ่มเงินเดือนไม่เกิน 10,000 บาท/เดือน กลุ่มอาชีพแรงงาน/เกษตร และกลุ่มแม่บ้าน/ว่างงาน/เกษียณ ส่วนกลุ่มที่สนับสนุนน้อยกว่าร้อยละ 5 มี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มอายุ 18 – 25 ปี เห็นได้ว่า พล.ต.อ.อัศวิน ได้รับการสนับสนุนจากผู้สูงอายุ และผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจ/สังคมระดับล่าง

ดร.สุชัยวีร์ สุวรรณสวัสดิ์ ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มต่าง ๆ อยู่ระหว่างร้อยละ 3 – 16 โดยประมาณ กลุ่มที่สนับสนุนมากกว่าร้อยละ 15 มี 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มอายุ 46 – 55 ปี ส่วนกลุ่มที่สนับสนุนน้อยกว่าร้อยละ 5 มี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มอายุไม่เกิน 35 ปี เห็นได้ว่า ดร.สุชัยวีร์ ได้รับการสนับสนุนจากคนวัยทำงานช่วงกลางถึงปลาย และที่น่าสังเกตคือ ผู้ที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี สนับสนุน ดร.สุชัยวีร์ เป็นอันดับ 2 รองจาก ดร.ชัชชาติ

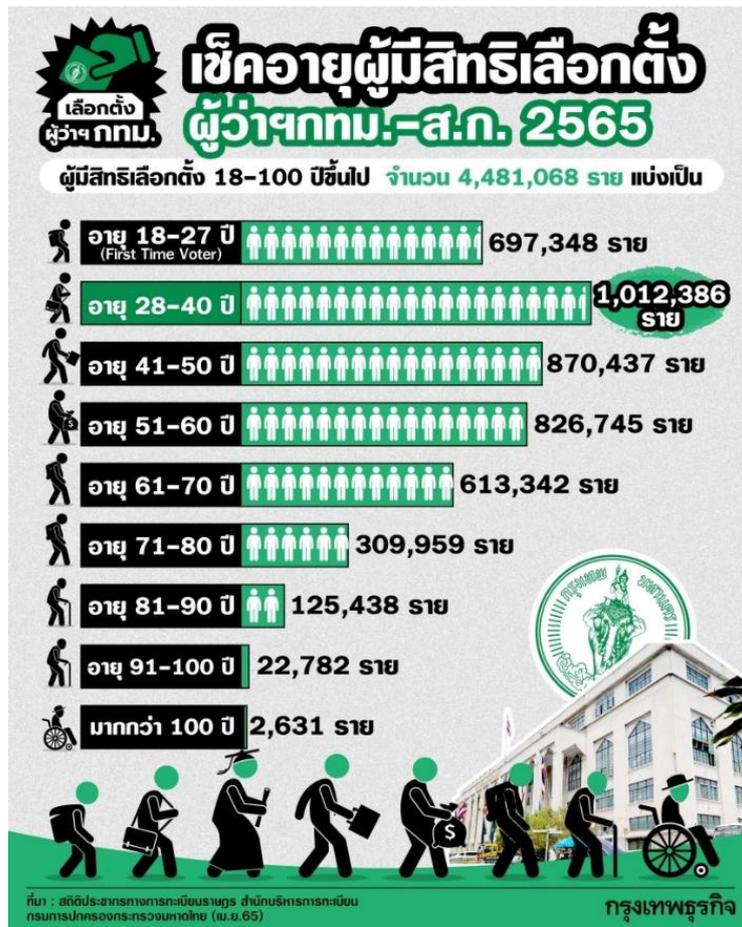
ดร.วิโรจน์ ลักขณาอดิศร ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มต่าง ๆ อยู่ระหว่างร้อยละ 5.5 – 22.5 โดยประมาณ กลุ่มที่สนับสนุนมากกว่าร้อยละ 15 มี 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มอายุไม่เกิน 35 ปี และกลุ่มนักเรียน/นักศึกษา นอกจากนี้ ไม่พบว่า มีกลุ่มใดที่สนับสนุนน้อยกว่าร้อยละ 5 มี เห็นได้ชัดเจนนว่า ดร.วิโรจน์ ได้รับการสนับสนุนจากคนรุ่นใหม่

ในการศึกษาครั้งนี้ นายสกลธี ภัททิยกุล ได้รับการสนับสนุนอยู่ในอันดับที่ 5 (ผลการเลือกตั้งอยู่อันดับที่ 4) โดยได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มต่าง ๆ ไม่เกินร้อยละ 11 และมีหลายกลุ่มที่สนับสนุนน้อยกว่าร้อยละ 5 ได้แก่ กลุ่มอายุไม่เกิน 35 ปี กลุ่มรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท/เดือน กลุ่มพนักงานบริษัทเอกชน และกลุ่มนักเรียน/นักศึกษา เห็นได้ชัดว่า นายสกลธี ไม่ได้อยู่ในใจของคนรุ่นใหม่ แต่มีแนวโน้มว่าจะได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มผู้มีอายุมากกว่า 55 ปี มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มแม่บ้าน/ว่างงาน/เกษียณ เพราะมีการสนับสนุนจากแต่ละกลุ่มดังกล่าว มากกว่าร้อยละ 10

แม้นโยบายที่ผู้สมัครแต่ละคนประกาศไว้ในช่วงหาเสียงเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ผู้สมัครได้/ไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชน แต่ขอบเขตของการศึกษาครั้งนี้ไม่ได้ครอบคลุมในเรื่องดังกล่าวโดยตรง แต่นโยบายที่มากมายและครอบคลุมแทบทุกเรื่อง ตลอดจนการเปิดตัวเร็ว มีระยะเวลาเผยแพร่ นโยบายให้ประชาชนได้รับทราบเร็วและทั่วถึงก็มีผลทำให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ย่อมเป็นผลดีแก่ผู้สมัคร

สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ภาพลักษณ์หรือภูมิหลัง รวมทั้งชื่อเสียงหรือสังกัด ของผู้สมัครเป็นสิ่งที่ช่วยเรียกคะแนนเสียงสำหรับคนบางกลุ่ม ในขณะที่เดียวกันก็อาจเป็นสิ่งที่จุดรั้งสำหรับคนอีกกลุ่มหนึ่ง ผู้สมัครที่สามารถลบภาพที่ไม่พึงปรารถนาได้ ก็จะสามารถเรียกคะแนนกลับคืนได้ จากผลการศึกษาเห็นได้ว่า สัดส่วนของคนบางอาชีพ หรือบางระดับการศึกษา สนับสนุนผู้สมัครบางคนมากกว่า

จากข้อมูลสถิติประชากรทางการทะเบียนราษฎร สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พบว่า ในการเลือกตั้งผู้ว่าฯ กทม. ครั้งนี้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอายุ 18 – 27 ปี มีร้อยละ 15.56 เมื่อรวมกับผู้ที่มีสิทธิที่มีอายุ 28 – 40 ปี อีกร้อยละ 22.59 รวมเป็นร้อยละ 38.15 ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด ดังรายละเอียดแสดงไว้ในภาพที่ 2 เห็นได้ว่า นโยบายและภาพลักษณ์/ภูมิหลังที่ “โดนใจ” คนกลุ่มนี้ ก็สามารถเพิ่มคะแนนเสียงได้พอสมควร ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาในครั้งนี้ กล่าวคือ ผู้สมัครบางคนมีสัดส่วนของผู้มีอายุ 18 – 25 ปี หรือสัดส่วนนักเรียน/นักศึกษา ที่สนับสนุนสูงกว่าช่วงอายุอื่น ๆ และน่าจะช่วยให้ได้คะแนนเสียงสนับสนุนมากในการเลือกตั้งจริง

ภาพที่ 2 จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ว่าฯ กทม. พ.ศ. 2565

ที่มา : <https://www.bangkokbiznews.com/politics/1001230>

ค้นเมื่อ 27 พฤษภาคม 2565

4. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” ที่ยินยอมให้ใช้ข้อมูล และขอขอบคุณบุคลากรของศูนย์ฯ ที่ช่วยประสานงานและอำนวยความสะดวกในการจัดส่งข้อมูลและสารสนเทศต่าง ๆ อย่างรวดเร็วและครบถ้วน

5. เอกสารอ้างอิง

- ไทยโพสต์. 2022. สรุปผลการเลือกตั้ง ‘ส.ก.-ผู้ว่าฯ กทม.’ อย่างไม่เป็นทางการ. สืบค้น 25 พฤษภาคม 2565. จาก <https://www.thaipost.net/hi-light/146948>.
- กรุงเทพธุรกิจ. 2022. จำนวนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งผู้ว่าฯ กทม. พ.ศ. 2565. สืบค้น 27 พฤษภาคม 2565. จาก <https://www.bangkokbiznews.com/politics/1001230>.
- นิด้าโพล. 2022. 22 พ.ค. 2565 คนกรุงเทพฯ เลือกใครเป็นผู้ว่าฯ กทม. สืบค้น 25 พฤษภาคม 2565 จาก https://nidapoll.nida.ac.th/survey_detail?survey_id=573
- Banerjee, Abhijit V., Selvan Kumar, Rohini Pande and Felix Su. 2011. **Do Informed Voters Make Better Choices? Experimental Evidence from Urban India**. Unpublished manuscript.
- Bartels, Larry M. 1996. Uninformed Votes: Information Effects in Presidential Elections. **American Journal of Political Science**. 40(1): 194-230.
- Crowder-Meyer, Melody, Shana K. Gadarian and Jessica Trounstine. 2020. Voting Can Be Hard, Information Helps. **Urban Affairs Review**. 56(1): 124-153.
- Ebeid, Michael and Jonathan Rodden. 2006. Economic Geography and Economic Voting: Evidence from the US States. **British Journal of Political science**. 36: 527-547.
- Levernier, William and Anthony G. Barilla. 2006. The Effect of Regional, Demographics, and Economic Characteristics on County-Level Voting Patterns in 2000 Presidential Election. **The Review of Regional Studies**. 36(3): 427-447.
- Matsusaka, John G. 1995. Explaining voter turnout patterns: An information theory. **Public Choice**. 84: 91-117.
- McMurray, Joseph. 2015. The paradox of information and voter turnout. **Public Choice**. 165: 13-23.
- Ryan, John B. 2010. The Effects of Network Expertise and Biases on Vote Choice. **Political Communication**. 27(1): 44-58.
- Wolfinger, Raymond E. and Stephen J. Rosenstone. 1980. **Who Votes?**. New Haven: Yale University Press.